

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **V. H.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Lopojdou, advokátem se sídlem Solniční 11, Brno, proti žalovanému **Krajskému úřadu Zlínského kraje**, odboru dopravy a silničního hospodářství, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2011, č. j. KUZL-80743/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 6. 2011, č. j. 57 A 22/2011 - 30,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 6. 2011, č. j. 57 A 22/2011 - 30, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 3. 11. 2010 Městský úřad Valašské Meziříčí, právní oddělení - přestupky (dále jen „městský úřad“) uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 31. 7. 2011 (dále jen „zákon o přestupcích“). Uvedeného přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 16. 6. 2010 řídil motorové vozidlo a při jeho řízení držel za jízdy v ruce telefonní přístroj. Správní orgán za spáchání uvedeného přestupku žalobci uložil pokutu ve výši 2000 Kč a povinnost uhradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím ze dne 25. 1. 2011, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl krajský soud výše uvedeným

rozsudkem ze dne 22. 6. 2011. Proti rozsudku krajského soudu nyní žalobce (dále též „stěžovatel“) brojí kasační stížností.

[2] Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku nejprve označil za nepravdivé tvrzení žalobce, podle něhož mu nebylo umožněno osobně se zúčastnit jednání před městským úřadem konaného dne 22. 9. 2010, u kterého byli vyslýcháni svědci (policisté, kteří přestupek oznámili). Žalobce byl dle soudu k uvedenému jednání řádně předvolán, avšak bez náležité omluvy se nedostavil. Pracovníci správního orgánu jej vyslechli již dne 26. 8. 2010, kdy se na městský úřad dostavil z vlastní iniciativy a kdy byl zároveň poučen o tom, že výslech svědků proběhne až v avizovaném termínu. Po uskutečnění výslechu svědků měl žalobce dostatečnou možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, což neučinil.

[3] Krajský soud dále konstatoval, že pokládá přestupkové jednání žalobce za prokázané výpovědí svědků, policistů J. a P. O jejich výpovědi není nejmenšího důvodu pochybovat, neboť vypověděli to, co vnímali svými smysly při prováděné kontrole silničního provozu, a protože není prokázáno, že by měli k žalobci jakýkoli vztah. Vědomým poskytnutím nepravdivých údajů by se nadto vystavili riziku ukončení služebního poměru a trestního stíhání pro křivou výpověď, křivé obvinění či zneužití pravomoci veřejného činitele. Na tomto závěru nic nemění ani odlišná výpověď žalobce. I v situaci, kdy proti verzi policistů stojí svědectví vícero osob, nelze jejich výpověď bez dalšího hodnotit jako spornou a zpochybněnou. Krajský soud v této souvislosti poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 - 114, a ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 - 84 (všechna uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[4] Tvrzením žalobce, že v ruce nedržel telefonní přístroj, ale složený kapesník tmavé barvy, neboť mu z prstu na pravé ruce prosakovala přes náplast krev, krajský soud neuvěřil. Pokud by byl žalobce skutečně vážněji zraněn a ošetřen dopoledne lékařkou, těžko by byl ošetřen pouze přelepením náplasti přes ránu. Policisté by si takového zranění nutně museli všimnout, zvláště v momentu, kdy vypisoval druhou stranu oznámení přestupku. Je také velmi nepravděpodobné, že by žalobce na své poranění neupozornil policisty poté, co mu sdělili podezření z přestupku. Naopak při drobnějším poranění by mu nemohla z prstu více než tři a půl hodiny po ošetření stále vytékat krev. Nevěrohodným shledal krajský soud rovněž tvrzení žalobce, že policisté nemohli vidět, zda drží mobilní telefon, nebo jiný předmět. Není důvod nevěřit tvrzením policistů, že zřetelně viděli, že žalobci drží v pravé ruce ve výši volantu mobilní telefon. K tvrzení žalobce, že měl na autě tmavá skla, odkázal na reakci policistů, dle kterých měl skla světlá. V případě tmavých skel by si od něj na místě vyžádali atest k příslušným úpravám. K odbornému vyjádření Ing. Ladislava Mandáka, Ph.D., znalce v oboru doprava, zaslanému žalobcem žalovanému v průběhu odvolacího řízení, soud uvedl, že nejde o znalecký posudek, ale o listinný důkaz, při jehož vypracování vycházel uvedený odborník pouze z údajů sdělených mu žalobcem, neboť při prohlídce nebyl nikdo další přítomen. Toto odborné stanovisko tak není schopno zpochybnit výpověď policistů. Soud v dané souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 3 As 23/2007 - 108, podle nějž je provádění důkazů v přestupkovém řízení úkolem správního orgánu, který je povinen přesně a úplně zjistit skutkový stav.

II.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítl, že nikdy nezpochybňoval obecnou věrohodnost svědků a že jsou tedy bezpředmětné úvahy soudu o tom, že jej neznali a neměli důvod jej poškodit. Sporným bylo pouze vyhodnocení speciální věrohodnosti svědků, tedy zda mohli v inkriminované době a na daném místě svým zrakem objektivně a bez sebemenších pochybností zjistit, že skutečně držel za jízdy mobilní telefon. Stěžovatel si za účelem vyvrácení toho, co je mu kladeno za vinu, opatřil „*objektivizující důkaz*“ v podobě „posudku“ vypracovaného znalcem z oboru dopravy. Znalec provedl na místě samém experimentální šetření, při němž zjistil, že jednoznačný závěr svědků, že stěžovatel při jízdě držel v ruce mobilní telefon, je technicky nepřijatelný. Měla-li být stěžovatelova obhajoba efektivní, pak jeho důkazní možnosti byly prakticky vyčerpány předložením uvedeného posudku. Způsob jeho hodnocení krajským soudem, podle nějž mají svědecké výpovědi policistů s ohledem na jejich obecnou věrohodnost *a priori* „vyšší“ důkazní hodnotu než důkaz předložený obviněným přestupcem, je nepřípustný. Všechny důkazy jsou rovnocenné a je třeba je náležitým a zodpovědným způsobem vyhodnotit. Jak konstatoval Ústavní soud v nálezu ze dne 30. 4. 2007, sp. zn. III. ÚS 299/06 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz), opačný přístup by byl v rozporu s kontradiktorní povahou dokazování a znemožňoval by plnohodnotnou účast procesních stran na řízení a s tím související objektivitu dokazování. Nepřípustné je rovněž to, že krajský soud přezkoumával věcnou správnost závěrů znalce Mandáka, ačkoliv pro tuto polemiku postrádá odborných znalostí a zkušeností. Dle stěžovatele tato skutečnost „*posunuje přezkum věci do ústavněprávní oblasti*“. Měl-li krajský soud pochybnosti o vstupních informacích při zadávání posudku, eventuálně o spolehlivosti metod použitých znalcem nebo o způsobu vyvozování posudkových závěrů, nemohl je (stejně jako žalovaný) překlenout svými laickými názory. Bylo třeba ověřit je odbornou expertízou, přinejmenším prověrkou za účasti obviněného, svědků a znalce uskutečněnou na místě samém. Z těchto důvodů byla činnost krajského soudu netransparentní, nepředvídatelná a nerespektující postulát, že státní moc je přípustné uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem.

[6] Stěžovatel dále vyslovil nesouhlas s hodnocením předloženého lékařského potvrzení o ošetření jeho zranění. Označil je za projev „*jurisdikční libovůle a voluntarismu*“. Úsudek, že neměl v době sepisování oznámení přestupku zraněnou ruku, bylo dle něj třeba podložit odbornými argumenty, k jejichž vyslovení ovšem ani správní orgán, ani soud nebyly kompetentní. Oznámení o přestupku není veřejnou listinou, jež by prokazovala sama o sobě úplnost a správnost údajů v ní zachycených. Rozhodnutí o vině za přestupek tak nemůže být podloženo pouze prostřednictvím obsahu této listiny, jehož zprostředkovateli byli zakročující policisté, aniž by měl stěžovatel reálnou možnost údaje v této listině uvedené ovlivnit. Jestliže mělo stěžovatelovo zranění povahu tzv. důkazu *prima facie*, pak nebylo nutné, aby tuto skutečnost zdůrazňoval, zvláště ve vyhrocené situaci, v níž se nacházel. Pokud tedy o jím předloženém důkazu, kterým se potvrzovalo jeho zranění, vyvstaly pochybnosti, pak šlo o pochybnosti odstranitelné, např. výslechem lékařky, která dané potvrzení vystavila. Má-li být v přestupkovém řízení uplatněna zásada *in dubio pro reo*, bylo na správních orgánech, aby odstranily pochybnosti v této otázce provedením dalšího dokazování. Krajský soud dle stěžovatele při formulování svých kategorických

závěrů pominul, že z „*judikatorního trendu*“ je seznatelný „*odklon od „tvrdého náhledu“ na provádění dokazování*“ a od soudní „*monopolizace*“ řešení odborných otázek.

[7] Stěžovatel konečně také uvedl, že již v žalobě namítal, že v přestupkovém řízení bylo porušeno jeho právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, a to bezprostředně před vydáním rozhodnutí. Smyslem § 36 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, je umožnit účastníku řízení, aby v procesním stadiu, které bezprostředně předchází vydání rozhodnutí ve věci samé a kdy je ukončeno dokazování, mohl uplatnit další skutková tvrzení a navrhnout či předložit důkazní prostředky. Z obsahu správního spisu však není patrno, že by stěžovatel byl městským úřadem vyrozuměn, že již nebude provádět další dokazování; správní orgán tedy postupoval v rozporu s právním názorem vysloveným v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002 - 36, a ze dne 28. 6. 2005, č. j. 8 As 3/2005 - 86. V důsledku toho byl stěžovatel nucen předložit důkaz představovaný odborným vyjádřením znalcem Mandáka až v řízení před žalovaným. Tímto byl zkrácen na svém právu na to, aby byl uvedený důkaz posuzován ve správním řízení ve dvou instancích. Krajský soud se s danou žalobní námitkou nijak nevypořádal.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl stížnost zamítnout.

III.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud zjistil ze správního a soudního spisu následující pro posouzení věci podstatné skutečnosti. Stěžovatel dne 16. 6. 2010 řídil osobní automobil na silnici I. třídy č. 35 ve směru od Hranic na Moravě k Valašskému Meziříčí. V době 15.10 hod. projel kolem hlídky Policie ČR, která se za ním vydala a zastavila jej s tím, že spáchal dopravní přestupek, protože při řízení držel v ruce telefonní přístroj. Stěžovatel od počátku odmítal, že by se uvedeného jednání dopustil, a tak bylo na místě sepsáno oznámení přestupku. Policisté tvořící hlídku v něm uvedli, že stěžovatel držel mobil tak, jako by psal SMS nebo hledal kontakt. Stěžovatel na druhou stranu oznámení uvedl, že policisté nestáli ve vzdálenosti 6-7 metrů od cesty, jak tvrdí, ale ve větší vzdálenosti, že má tónovaná skla a že jde pouze o jejich dojem, že při řízení držel v ruce telefon. Následně bylo stěžovateli oznámeno zahájení řízení o přestupku a byl předvolán na městský úřad k ústnímu jednání na den 22. 9. 2010 s tím, že téhož dne bude také proveden výslech svědků.

[11] Ústní jednání proběhlo se stěžovatelem na jeho žádost již dne 26. 8. 2010. Stěžovatel předně odkázal na to, co uvedl již do oznámení přestupku. K tomu dodal, že v inkriminovaný moment jel nejvyšší povolenou rychlostí, tj. 90 km/h. Policisté stáli ve vzdálenosti 10-12 metrů od silnice, za rohem, aby nebyli vidět. Z ruky mu v tu dobu tekla krev, a tak v ní držel kapesník tmavé barvy. Má za to, že policisté za daných okolností nemohli vidět, co přesně v ruce drží. Na potvrzení svého poranění doložil lékařskou zprávu vystavenou dne 17. 6. 2010 lékařkou MUDr. I. M., podle níž byl dne 16. 6. 2010 ošetřován pro řeznou ránu na prstu pravé ruky. Policisté při výslechu konaném dne 22. 9. 2010 uvedli, že zřetelně a jasně viděli, že stěžovatel za jízdy držel v ruce mobilní telefon.

Oba seděli ve vozidle, ve vzdálenosti 7-10 metrů od silnice, ve výhledu na silnici jim nebránila žádná překážka. Boční sklo dveří stěžovatelova auta bylo veliké, čiré, bez zabarvení a vozidlo nejelo příliš rychle. V době kontroly nemělo tónovaná skla, kdyby tomu tak bylo, vyžádali by si patřičný atest. Nevšimli si ani toho, že by stěžovatel při následné kontrole něco držel v ruce.

[12] Dne 17. 12. 2010 doplnil stěžovatel odvolání proti rozhodnutí městského úřadu o „odborné vyjádření" znalce v oboru doprava Ing. Ladislava Mandáka, Ph.D., který v něm popisuje a dokládá fotografiemi provedení „znaleckého experimentu" na místě, kde mělo dojít ke spáchání přestupku. Při experimentu dospěl k závěru, že policisté měli možnost stěžovatelovo vozidlo pozorovat během časového úseku cca. 2 vteřin, a že viditelnost do interiéru je výrazně omezená, neboť automobil má tónovaná skla.

[13] Lze tak shrnout, že stěžovatel byl sankcionován za porušení § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o přestupcích ve znění účinném do 31. 7. 2011, podle nějž se přestupku dopustí ten, *„kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení."* Spor ve věci je v zásadě skutkový, tedy zda bylo dostatečně prokázáno, že se stěžovatel dopustil uvedeného jednání. Správní orgány založily svůj závěr o vině stěžovatele především na výpovědích policistů a na poukazu na nelogičnost a nepřesvědčivost stěžovatelových tvrzení. Stěžovatel tento závěr zpochybňuje s tím, že jeho tvrzení a jím předkládané či navrhované důkazy jsou bagatelizovány, nebo nebyly vůbec provedeny. Domnívá se, že svědecké výpovědi policistů byla *a priori* přiřknuta „vyšší" důkazní hodnota - což považuje za nepřípustné.

[14] Správní orgány i krajský soud postavily odůvodnění svých rozhodnutí především na tezi o presumpci věrohodnosti výpovědi policistů. Odkázaly přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se situací, kdy v přestupkovém řízení stojí na jedné straně tvrzení policistů, na straně druhé tvrzení obviněného z přestupku a správní orgán je postaven před dilema, ke kterému tvrzení se má přiklonit.

[15] V rozsudku ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 - 84, zdejší soud v obecné rovině konstatoval, že existence rozporů mezi jednotlivými důkazy není ničím neobvyklým. Správní orgán je v takové situaci povinen důkazní postup řádně popsat a logicky i věcně přesvědčivě odůvodnit, jakým způsobem se s těmito rozpory vypořádal a z jakých důvodů uvěřil jedné ze vzájemně protichůdných skutkových verzí. V rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 -114, pak Nejvyšší správní soud ve vztahu k osobě policisty a věrohodnosti jeho výpovědi uvedl, *„že nemá důvodu pochybovat o pravdivosti jeho tvrzení, neboť na rozdíl od stěžovatele neměl policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem; nebyl zjištěn žádný důvod, pro který by policista v této věci uvedené zásady překročil"*. Citovaný judikát tedy vychází z úvahy, že u svědka, který nemá žádný zájem na výsledku řízení, bude spíše pravděpodobné, že bude tvrdit takové skutečnosti, o nichž je subjektivně přesvědčen, že jsou pravdivé. Při kolizi mezi tvrzením obviněného z přestupku a policisty je proto zpravidla věrohodnějším svědectví policisty.

[16] Nejvyšší správní soud sice v nedávné době v některých takových případech zpochybnil rovněž výpověď policistů či strážníků (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 67), učinil tak však vždy s ohledem na konkrétní a specifické okolnosti dané věci (v cit. věci pro šikanózní jednání vůči dotčenému řidiči, spočívající v ničím neodůvodněné a nanejvýš rozsáhlé kontrole řidiče poté, co odmítl vyřídit přestupek v blokovém řízení). Na premise o zásadní hodnověrnosti policisty tudíž tato rozhodnutí nic nemění (ke shodnému závěru srov. rozsudek ze dne 24. 8. 2011, č. j. 1 As 42/2011 - 114, body [40] až [44] odůvodnění).

[17] V takto obecné rovině tedy lze s odkazy žalovaného i krajského soudu na tezi o věrohodnosti výpovědi policistů souhlasit. V nyní posuzovaném případě však má Nejvyšší správní soud za to, že jádro sporu leží jinde, a to v otázce, zda postupovaly správní orgány tak, aby zjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve smyslu § 3 správního řádu. Aktu hodnocení důkazů, vypořádávání se s případnými rozpory mezi nimi atd., totiž musí předcházet řádné shromáždění důkazů, řádné zjištění skutkového stavu.

[18] Jak je patrno z výše uvedené rekapitulace obsahu správního spisu, městský úřad se při zjišťování skutkového stavu omezil na výslech policistů a stěžovatele. Nejvyšší správní soud má přitom za to, že v daném případě bylo na místě se minimálně pokusit o obstarání dalších důkazů. Stěžovatel totiž od samého počátku namítal, že jeho vozidlo je vybaveno tónovanými skly, což výrazně snižuje viditelnost dovnitř vozidla, a proto policisté z místa, na němž stáli, vůbec nemohli rozpoznat, zda v ruce drží nějaký předmět, případně o jaký předmět se jedná. Později ještě dodal, že policisty mohla „zmást“ skutečnost, že v inkriminovaný moment držel v ruce tmavý kapesník, aby zabránil krvácení z poranění, které si ten den přivodil. Městský úřad k tomu v odůvodnění svého rozhodnutí bez dalšího odkázal na výpovědi policistů, kteří uvedli, že stěžovatelův automobil byl vybaven čirými skly a že ze svého místa zřetelně viděli, že stěžovatel držel při řízení mobilní telefon. Stěžovatelův „příběh“ ohledně jeho zranění shledal městský úřad nepřesvědčivým a nelogickým. V odvolacím řízení stěžovatel dokládal svá tvrzení „odborným vyjádřením“ znalce Mandáka. K němu žalovaný uvedl, že jej nepovažuje za znalecký posudek (a tedy ani za důkaz), neboť odborného vyjádření lze použít k objasnění skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí - ty přitom v daném případě nebyly zapotřebí. Nad rámec uvedeného se však přece jen zabýval posudkem i věcně a polemizoval s jeho závěry. Nejprve poukázal na to, že vstupní informace, z nichž znalec vycházel, byly jednostranně poskytnuty pouze stěžovatelem a že jsou tudíž zavádějící (informace o tónovaných sklech, o poloze policistů atd.), a dále na odlišnost podmínek, za nichž se uskutečnil „experiment“, od podmínek, za kterých došlo ke spáchání přestupku (jiné roční období, jiné počasí, přední sklo bylo při „experimentu“ velmi špinavé, navíc policisté viděli stěžovatele ze strany, nikoli čelně atd.).

[19] Nejvyšší správní soud připouští, že některá z tvrzení zainteresovaných aktérů je téměř nemožné ověřit. Jen velmi obtížně lze např. ověřit stěžovatelovo tvrzení, podle nějž se v momentu, kdy jej pozorovali policisté, pohyboval maximální povolenou rychlostí. To však neplatí pro všechna jeho tvrzení - v případě tvrzení týkajících se tónovaných skel a tvrzení ohledně nepřehlednosti na daném místě si lze představit důkazy, které si správní orgány mohly při vynaložení přiměřeného úsilí obstarat. Otázku, zda bylo stěžovatelovo

vozidlo vybaveno tónovanými skly, lze přece relativně snadno ověřit ohledáním daného automobilu, případně výzvou, aby doložil atesty na tónování skel, či jiný doklad, z nějž by bylo možné vyčíst, jestli bylo takovými skly vybaveno již v době, kdy mělo dojít ke spáchání přestupku. V případě, že by skla stěžovatelova vozidla skutečně byla tónovaná, by bylo dále možné zjistit, v jakých odstínech ztmavení bylo tónování provedeno a v jaké míře omezovalo viditelnost dovnitř vozidla. Dále bylo možno provést místní šetření a zjistit tak například, jaký je výhled na silnici z místa, kde stála policejní hlídka. S ohledem na takto učiněná zjištění by mohl správní orgán případně zvážit, zda není vhodné provést rovněž důkaz ve formě vyšetřovacího pokusu, při němž by ověřil, zda je či není technicky možné rozpoznat, jaký předmět držel stěžovatel při řízení. Nic z právě uvedeného však správní orgány neučinily a rovnou se - s odkazem na presumpci správnosti výpovědi policistů - odvolaly na tvrzení policistů. V situaci, kdy stěžovatel tvrzení policistů opakovaně zpochybňoval a kdy přinejmenším některé z jeho námitek bylo možné i bez vynaložení nepřiměřených nákladů ověřit, je nutno takový postup správních orgánů hodnotit jako chybný. Důkaz svědectvím policistů má jistě vysokou vypovídací hodnotu, jeho existence však neznamená, že by správní orgány měly zcela rezignovat na obstarávání jakýchkoliv dalších důkazů, které je v dané věci možné získat.

[20] V situaci, kdy správní orgány pochybily již v tom, že nedostatečně zjistily skutkový stav, není Nejvyšší správní soud oprávněn s definitivní platností hodnotit další rozporované závěry žalovaného a krajského soudu (pokud by se například ukázalo, že do automobilu nebylo vůbec vidět, staly by se další úvahy o tom, zda stěžovatel mohl držet kapesník namísto mobilu, bezpředmětnými). K některým ze stěžovatelových námitek se však lze vyjádřit alespoň v obecné rovině.

[21] K stěžovatelovým námitkám ohledně nepřípustnosti „laických“ úvah správních orgánů a soudu (zejména ve vztahu k jeho údajnému zranění) uvádí zdejší soud následující. Pracovníci správních orgánů, které ve věci rozhodovaly, stejně jako soudci krajského soudu zřejmě nejsou odborníci na medicínu, ale to neznamená, že nemají určité základní obecné znalosti z tohoto oboru a že na jejich podkladě nemohou hodnotit přesvědčivost a logickou konzistentnost výpovědi stěžovatele. Opačný závěr by, dovedeno *ad absurdum*, znamenal, že by si správní orgány a soudy musely na posouzení v podstatě každé, i téměř banální otázky najímat znalce ke zpracování posudků či vyslýchat různé odborníky. Úkolem znalců však nemá být suplování činnosti správních orgánů a soudů při obstarávání podkladů pro rozhodnutí, či dokonce při posuzování právních otázek; znalci by měli sloužit toliko k zodpovídání svým charakterem vysoce expertních dotazů.

[22] Co se týče „vyjádření“ znalce Mandáka, s žalovaným lze souhlasit potud, že se nejedná o znalecký posudek, neboť nebylo vypracováno na vyžádání správního orgánu. Stále však může sloužit jako důkaz, byť „pouze“ jako listinný důkaz. Ze zásady volného hodnocení důkazů přitom vyplývá, že všechny důkazy jsou v zásadě rovnocenné, a tak může být v konkrétním případě přiznána stejná důkazní hodnota listinnému důkazu jako znaleckému posudku (srov. nález Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2007, sp. zn. III. ÚS 299/06, na nějž příhodně odkázal stěžovatel v kasační stížnosti). Na správním orgánu tedy je, aby posoudil, zda je takový důkaz v dané věci zapotřebí a zda jej přijme. Pokud se rozhodne jej přijmout, pak se s ním musí řádně vypořádat. Postup žalovaného byl tudíž vnitřně rozporný, neboť ten předmětné odborné vyjádření nepovažoval za důkaz, jako

s důkazem s ním však nakládal. Jeho pochybení však následně napravil krajský soud, který vyjádření znalce Mandáka správně označil za listinný důkaz.

[23] Stěžovatel konečně také namítl, že neměl možnost důkaz ve formě vyjádření znalce Mandáka předložit dříve než v odvolacím řízení, čímž měl být nepřípustně zkrácen na svých právech. Jak však Nejvyšší správní soud zjistil ze správního spisu, do protokolu o ústním jednání ze dne 26. 8. 2010 stěžovatel potvrdil, že je srozuměn s tím, že výslech svědků se bude konat až dne 22. 9. 2010, že tímto bude dle názoru správního orgánu shromažďování podkladů ve věci uzavřeno a že se před vydáním rozhodnutí ve věci ke shromážděným podkladům bude moci vyjádřit, případně navrhnout jejich doplnění, a to nejpozději do 10 dnů ode dne výslechu svědků. Uvedený důkaz pak stěžovatel předložil až v průběhu měsíce prosince 2010. Zároveň není pravdou, že se krajský soud s danou žalobní námitkou vůbec nevypořádal. Krajský soud ji vypořádal stejně, jako nyní Nejvyšší správní soud.

[24] Lze tedy shrnout, že správní orgány pochybily především v tom, že nedostatečně zjistily skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Skutková podstata, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, tudíž nemá oporu ve spisech a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Nejvyšší správní soud zároveň nijak nepředjímá, jaké budou závěry případného dalšího řízení před správními orgány. Zdůrazňuje toliko, že tyto závěry musí být učiněny na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, aby nebyl ponechán žádný prostor pro existenci rozumných pochybností, že se stěžovatel daného jednání nedopustil, a tím pro aplikaci zásady *in dubio pro reo*.

IV.

[25] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku.

[26] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2011

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu